

Café Evropa | REPORT

UMĚLÁ INTELIGENCE- PŘÍLEŽITOST, NEBO HROZBA?

Tereza Konrádová

Červen 2023

EUROPEUM

Institut pro evropskou politiku EUROPEUM je neziskový, nepolitický a nezávislý think tank, který se zaměřuje na evropskou integraci a soudržnost. EUROPEUM přispívá k posilování demokracie, bezpečnosti, stability, svobody a solidarity napříč Evropou a aktivnímu vystupování České republiky v Evropské unii. EUROPEUM provádí původní výzkum, organizuje veřejné akce a vzdělávací aktivity a formuluje nové názory a doporučení ke zlepšení domácích a evropské politiky.

Ve čtvrtek 11. května proběhla, v rámci programu festivalu Svět knihy, debata z cyklu Café Evropa na téma „Umělá inteligence: příležitost, nebo hrozba?“.

Debata byla otevřena otázkou zaměřenou na problematiku odlišování předkládaného obsahu vytvořeného umělou inteligencí od reality, přičemž se jednalo především o představení pohledu z perspektivy budoucího vývoje. Slova se chopil nejprve **Petr Tureček**, básník a evoluční biolog, který vyjádřil názor, že realita je subjektivním pojmem a již v dnešní době je nutné si ověřovat informace, které se pohybují ve veřejném prostoru, čehož je naše společnost schopná. Následně se slova chopila **Tereza Bartoníčková**, zakladatelka a ředitelka Internetového institutu. Ta souhlasila s tvrzením, že umělá inteligence již v současnosti ovlivňuje způsob, kterým přijímáme informace, nicméně podotkla, že většina dnešní společnosti není schopna jasně odlišit realitu od fikce. Zdůraznila zároveň hrozby, které s sebou zkreslování reality ze strany umělé inteligence přináší. Posledním hostem debaty byl **Marcel Kolaja**, poslanec a kvestor Evropského parlamentu za Pirátskou stranu, který přispěl do diskuze skrze předem nahraná videa obsahující odpovědi na vybrané otázky. V nich zdůraznil potřebu zvýšení mediální gramotnosti a také zmínil Akt o umělé inteligenci, na jehož tvorbě se podílel, a do kterého se snažil implementovat povinnost označování informací uměle vygenerovaných počítačem. Tento zákon již prošel Evropským parlamentem a je nyní ve fázi trialogů.

Následně se debata stočila k umění, přičemž se diskutovalo, jestli umění samotné obsahuje nenapodobitelnou lidskou složku. Umělá inteligence je, dle Petra Turečka, již dnes schopná podle existujících děl vygenerovat básně či texty, jelikož se na jejich základě se učí. Postrádá nicméně schopnost přicházet s „vlastními“ novými myšlenkami, které jsou bezprecedentní, jelikož zatím nemá potřebné zkušenosti. S jiným pohledem na věc přišla Tereza Bartoníčková, která nejprve kritizovala označování děl vytvořených skrze umělou inteligenci za umění a následně vysvětlila, že umělá inteligence je pouze nástrojem plnícím zadané

instrukce, bez kterých se na tvorbě svévolně neangažuje. Důležitý je, dle jejího názoru, také způsob, kterým definujeme umění samotné nebo faktor chybovosti, který bude umělá inteligence společně s jejím zdokonalováním stále více postrádat. Marcel Kolaja také považuje kreativitu lidské mysli za unikátní a věří, že jejím spojením se schopnostmi umělé inteligence lze v budoucnu dosáhnout vytvoření mnoha zajímavých uměleckých děl.

Diskuze se dotkla také autorského práva a autorství ve vztahu k umělé inteligenci a způsobu, jakým bude k této otázce přistupováno v budoucnosti. Tereza Bartoníčková uvedla příklad Spojených států amerických, kde lze vygenerovat prvek s pomocí umělé inteligence, nicméně ten musí být následně změněn takovým způsobem, aby nepřipomínal prvek původní. Zmínila zároveň, že v případě autorství knih vnímá umělou inteligenci jakožto nástroj, který člověk použije k vytvoření díla a dodala, že v takovém případě by musela být umělá inteligence přizpůsobena konkrétnímu účelu. Momentální právní úprava přiznává autorské právo pouze fyzické osobě, což znamená, že umělá inteligence sama o sobě nemůže být autorem. Pokud by byly v budoucnu schváleny právní normy přiznávající umělé inteligenci autorské právo, do velké míry by, dle jejího názoru, záviselo jejich dodržování na poctivosti lidí samotných. Petr Tureček s Terezou Bartoníčkovou v tomto ohledu souhlasil a poznamenal, že jako způsob pro přiznání autorství umělé inteligenci například v knihách by mohlo postačit jejich uvedení ve zdrojích. Přitom by hrál klíčovou roli podíl, v jakém byla umělá inteligence při tvorbě díla použita. Budoucnost autorství umělé inteligence vidí Petr Tureček trochu pozitivněji a věří, že by mohla jednou zcela nahradit člověka. V návaznosti na to přišla řeč na případné výhody umělé inteligence jakožto potencionálního autora, a to například schopnost zpracovat konkrétní požadavky na literaturu. Tereza Bartoníčková se zastala autorů s argumenty, že takový přístup kazí požitky z literatury a že lidská práce je navíc finančně méně náročná. Petr Tureček naopak osobnost autora vnímá jakožto pro čtenáře nerelevantní

prvek a v budoucnu považuje autorství umělé inteligence za možné, pokud bude zadání formulováno dostatečně obecně a bude následně poupraveno do přijatelné podoby. Marcel Kolaja ve svém posledním vstupu opět zmínil Akt o umělé inteligenci a připustil, že legislativa se bude v dohledné době muset aktualizovat tak, aby reflektovala požadavky vývoje společnosti.

V poslední části debaty byl poskytnut prostor pro dotaz z publika, který se týkal dopadů používání umělé inteligence v každodenním životě na společnost a způsobu, jakým bude ovlivněna skrze programovací jazyk. Petr Tureček se v této souvislosti zamyslel nad tím, jestli musíme věcem nutně porozumět, abychom je mohli používat a aplikoval tuto úvahu na otázku umělé inteligence. Tereza Bartoníčková se naopak zaměřila na bod týkající se programovacího jazyka a uvedla, že používání programovacího jazyka nebude mít na náš jazyk v budoucnu velký vliv. V posledních letech navíc dochází ke zpříjemňování programovacího jazyka pro uživatele.

Debata byla uzavřena zamyšlením hostů nad přínosy, které by umělá inteligence mohla, za určitých ideálních podmínek, pro společnost mít.